

+

Lov og Evangelium

ISSN 2387-5275

NR. 10

DESEMBER 2017

53. ÅRGANG

Foto: Ingeborg Næss

«Rens meg fra synd med isop så jeg blir ren!
Tvett meg så jeg blir hvitere enn snø!» Sal 51:9

Oppbyggelig blad på evangelisk, luthersk grunn

BLADET LOV OG EVANGELIUM

utgis av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon.
Det er gratis og kommer med 10 nummer i året.
Frivillige gaver kan sendes kasserer i NLL.

Abonnement, oppsigelse og adresseforandring:

Fredrik Heian, Elvedalsveien 175,
3158 Andebu. Tlf. 901 94 758
E-post: fredrik_heian@hotmail.com

Redaktør: Ingar Gangås, Følstadvegen 135,
7690 Mosvik. Tlf. 901 51 234
E-post: ingar.gangas@live.no

Redaksjonsråd: Per Bergene Holm,
Dag Rune Lid og Ragnar Opstad
Layout: Kristian Mehl Gangås

NORSK LUTHERSK LEKMANNSMISJON

ble grunnlagt i 1963 av venner av den luthersk-rosenianske forkynnelse, og ønsker å forkynne Guds ord i skrift og tale både i Norge og ute på misjonsmarken. NLL støtter den lutherske kirken i Moldova og luthersk litteraturarbeid i Bolivia og Peru.

Formann: Reidar Heian, Elvedalsveien 175,
3158 Andebu. Tlf. 414 95 526
E-post: reidunar_heia@hotmail.com

Sekretær: Konrad Fjell, Laskengrenda 44,
3221 Sandefjord. Tlf. 915 10 064
E-post: konrad.fjell@gmail.com

Kasserer: Reidun Asdahl, Fossnesveien 13 B,
3160 Stokke. Tlf. 33 33 89 01 / 995 87 987
E-post: fossnes.kontor@gmail.com

Bankgiro: 3000 22 26193
Dansk bankgiro: (4665) 10639360
Svensk postgiro: 178 84 80-0

BIBELSKOLEN PÅ FOSSNES

ble grunnlagt i 1992, og eies og drives av NLL.
Skolen har både halvårig og ettårig kurs.

Skolen ønsker å formidle tillit til Guds ord og spørre etter de gamle stier (Jer 6:16), samt fremme arven fra lekmannsbevegelsen og våre lutherske lærefedre.

Adr.: Fossnesveien 13 B, 3160 Stokke
Tlf. 33 33 89 00 – Fax 33 36 56 65
E-post: bibelskolen@nll.no

Bankgiro: 3000 22 26193

Rektor: Per Bergene Holm, Holmveien 20,
3282 Kvelde. Tlf. 995 09 060
E-post: pbholm@online.no

INTERNETT: www.nll.no

Stor glede

«Men engelen sa til dei: Ver ikkje redde! For sjå, eg forkynner dykk ei stor glede – ei glede for alt folket. I dag er det fødd dykk ein frelsar i Davids by. Han er Messias, Herren.»

Luk 2:10-11

Høyr korleis engelen omtalar Jesus: *Stor glede!* Ei glede for *alt folket*. Det gjeld alle. Men han seier meir: «I dag er det fødd *dykk ein frelsar*». «Dykk», seier han. Det er julehelsinga til oss. Det er ei personleg helsing til den ein-skilde, til meg, til deg.

«I dag» – Tenk om det ikkje skulle gjelda i dag! Kva nytte og glede var det då i englebodskapen? Er det ikkje slik vi tenkjer så titt: Det kan visst ikkje vera for meg, slik som eg har det. Så godt at det difor er til meg – i dag, for eg treng ein frelsar kvar dag og stund.

På desse dyre lovnader byrja hyrdingane å gå. På det same ord skal vi få gå – i tru til Han som står bak sitt eige ord. Det vart gitt hyrdingane eit teikn: «De skal finna eit lite barn». Under vandringa er det gitt også oss eit teikn. Det er når skriftene opnar seg og vi får sjå Frelsaren. «Brann ikkje hjarta i oss då han tala med oss på vegen, då han la ut skriftene for oss?» Oftast lyt vi vandra i tru, ikkje i syn, men – «*Se, Jesus er nær om stundom han synest langt borte!*»

På dette grunnlag kan vi få ynskja kvarandre ei god, fredsam og gledeleg julehøgtid.

*Karl B. Bø og Ragnar Opstad,
L&E 1993, nr. 10*

Guds Sønn ble «verdens lys»

Av Ole Hallesby

«Det sanne lys, som opplyser hvert menneske, var i ferd med å komme til verden.»

Joh 1:9

Det skulle rinne en dag over den mørke og syndefulle jord. Så hadde Gud talt. Men årene gikk, århundrer med, ja årtusener!

Det er ikke lett å vente. Og mange ble trette. Men noen holdt fast på løftet og ventet på Israels trøst. De stille i landet, kalte man dem.

Men så en mørk natt fikk de som satt i dødens skygge se et stort lys. Det sanne lys som opplyser hvert menneske, var i ferd med å komme til verden. Messias var født.

Det sanne lys! Ja, nå vet vi hvordan Gud er. Så grenseløs god at han ikke kunne holde ut i himmelen, mens hans

falne barn forkom på jorden. Men samtidig så brennende i sitt hat til synden, at han ikke kunne røre sine urene barn, før Sønnen var villig til å sone.

Og se her hva synd vil si: den allgode Far kan ikke spare sin enbårne Sønn for en eneste lidelse. Skal slekten reddes, må hele begeret tømmes.

Fra korsets tre skinner nå det sanne nådens lys ut over alle arme syndere.

Nå ser vi hva Gud har gjort for å frelse syndere. Alle våre misgjerninger lot han ramme Sønnen. Og alle dem som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn. Da ble det lys.

La meg få se *deg*, Jesus, midt i lyset, så jeg får hvile trygt i ditt fullbrakte verk. Og hellige meg du i din sannhet, inntil jeg får stå hos deg i det evige lys.

*Fra andaktsboken «Daglig fornyelse»,
Lutherstiftelsens forlag, Oslo 1969*

Innhold, desember 2017

Stor glede. Av Karl B. Bø og Ragnar Opstad	side 2
Guds Sønn ble «verdens lys». Av Ole Hallesby	side 3
Guds lys sprenger alt mørke. Av Ingar Gangås	side 4
Gledelig jul! Av Bjørn Valde	side 5
Medan båten sokk! Av Steinar Hunnestad	side 7
Skiljet i menneskeætta. Av Ragnar Opstad	side 12
Møtekalender.	side 13
Evangeliet gir syndere fred. Av Carl Olof Rosenius	side 14
Det sjuende bud. Av Martin Luther	side 16
Kom, la oss tilbe! Juleandakt av Ludvig Hope	side 19
Den hjelpeløses frelser. Av Asbjørn Fossli	side 21
Juleklokker. Av Olav Nergård	side 24

Guds lys sprenger alt mørke

Av Ingar Gangås

Det var mørke, trengsel og fattigdom i Israel da Jesus ble født. Den siste profeten, Malakias, levde om lag 400 år tidligere. Siden da hadde det vært en åndelig nedgangstid – med avgudsdyrkelse og lite sant gudsliv.

Da kom Jesus, Livets lys, mens det var på det mørkeste. Ordet fra profeten Jesaja gikk i oppfyllelse: «Det folk som vandrer i mørket, skal se et stort lys. De som sitter i dødsskyggens land, over dem skal lyset stråle» (Jes 9:2).

Døperen Johannes ble kalt til å være forløper og veirydder. Apostelen Lukas skriver om ham og soloppgangen som skulle komme: «Og du, barn, skal kalles Den Høyestes profet. For du skal gå fram for Herrens åsyn for å rydde hans veier, for å lære hans folk frelse å kjenne ved at deres synder blir forlatt, på grunn av vår Guds inderlige miskunnhet, som lot soloppgang fra det høye gjeste oss, for å lyse for dem som sitter i mørke og dødsskygge, for å styre våre føtter inn på fredens vei» (Luk 1:76-79).

Mørkets krefter er fortsatt sterke – også her hos oss – med frafall og kulde. Men midt i enhver håpløs situasjon er Jesus det sanne Lys og taler til oss gjennom sitt Ord.

Det hadde også husmannsgutten Edin Holme fra Verdal i Trøndelag erfart da han i 1924 skrev sangen: «Ditt kors, o Krist, ble verdens sol, dets lys ei grenser kjenner».

Den som har funnet Jesus og «kor-

sets spor» har evig nok i eie, og kan med forventning se fram til Jesu neste komme.

Med disse ordene – og denne sangen (Sb 248) – vil vi få ønske alle lesere av bladet en gledelig jul og et godt nytt år!

*Ditt kors, o Krist, ble verdens sol,
dets lys ei grenser kjenner.*

*Ditt kors, o Krist, ble ærens stol,
der livets lue brenner.*

*På korset åpner du din favn
for hver forvillet synder.
Fra korset, i din Faders navn,
du verden fred forkynner.*

*Fra korsets tre din kjærlighet
hver ensom sjel bestråler.
Dens guddomskraft vel ingen vet,
dens dybde ingen måler.*

*Og frøs enn alle hjerter til,
ble lukket alle hender,
din kjærlighet dog varm og mild
mot hele verden brenner.*

*La slukkes alle lys på jord,
la stenges alle veie!
Den som har funnet korsets spor,
har evig nok i eie.*

Gledelig jul!

Av Bjørn Valde

For 50 år siden kunne en helt vanlig julehilsen være dette: Gledelig jul! Jeg var bare en ungdom da, og jeg syntes det var en pussig hilsen i forhold til «god jul» eller «velsignet jul» eller «fredfull jul». Senere har jeg forstått at «gledelig jul» bærer i seg mye av det som er hovedinnholdet i jula. Tenk bare på:

Julesangene

«Et barn er født i Betlehem – nå *gleder* seg Jerusalem». «*Glade* jul, hellige jul – *fryd* deg hver sjel han har frelst». «Jeg er så *glad* hver julekveld». Der heter det til og med «om jeg kunne synges så, da ble visst *Jesus glad*». Og spesielt én julesang tar for seg gleden:

*I denne glade juletid
bør vi oss rett fornøye
og bruke all vår kunst og flid
Guds nåde å opphøye.
Ved ham som er i krybben lagt,
vi vil av all vår sjelemakt
i Ånden oss forlyste.
Din lov skal høres, Frelsermann
så vidt og bredt i verdens land
at jorden den skal ryste.*

Denne julesangen ble til i Danmark for snart 300 år siden fordi biskop Hans Adolph Brorson så hvordan folk bare brukte underholdning som sin gledeskilde. Det er aktuelt i dag også.

Gledesilden

Da gjeterne på Betlehemsmarken

fikk englebesøk, ble det sagt til dem: «Frykt ikke, for se, jeg forkynner dere en stor glede – en glede for alt folket». Her kommer det klart fram at gleden grunner seg i noe som blir sagt dem fra himmelen, et budskap. Og budskapet er om Frelseren som er født. Dette hadde Israelsfolket fått løfte om gjennom profeter som hadde sett inn i framtida. Gud hadde vist dem at han skulle sende en utfrier til folket, som skulle ta bort syndene deres og gi dem et rent hjerte, slik at de kunne ha samfunn med Gud.

Det er ikke alltid så lett som vi tror å få fatt på budskapet. Det kan drukne i stemning, gode følelser, tradisjoner og mye annet. Den som har alt på stell, vil gjerne høre budskapet om Frelseren på en overfladisk måte. Men den som har det strevsomt og vanskelig i livet, vil heller bli en oppmerksom lytter.

Hvordan få gleden?

Slik som døperen Johannes var forløperen for Jesus, er det også noe som går foran gleden som Gud gir. Dette har å gjøre med vårt utgangspunkt som menneske overfor Gud. Han har gitt til kjenne at han bare vil ha hellige og fullkomne mennesker i sin nærhet. Dette kommer som en overraskelse på mange. Jesus oppsøkte jo syndere, og de holdt seg nær til ham. Da måtte vel Jesus godta dem som de var. Men disse ble forvandlet da de møtte Jesus.

De menneskene som alvorlig søker

Gud, finner de største hindringene i sitt eget indre, i sitt hjerte. Det er seg selv de får problemer med: Noen klarer ikke å få bukt med sine syndige lyster, noen har sinnet fullt av tvilstanker og får ikke til å tro, og noen er så bundet til et annet menneske at det blir bestemmende for livet. Og slik kunne vi mangedoble eksemplene på hindringene vi kjenner på når vi skal prøve å få kontakt med Gud.

Jesus kom til syndere

Det var de som hadde det strevsomt i livet, Jesus oppsøkte. De øynet håp da de møtte Jesus. Han kom ikke med dom, men sa derimot: «dine synder er deg forlatt».

Dette vakte bare forargelse hos de som levde et godt liv. Det ser vi hos fariseerne som ikke ville ha noe med Jesus å gjøre. Og det ser vi hos den unge, rike og vellykkede mannen som oppsøkte Jesus en gang. Han sa til Jesus at han hadde holdt Guds bud. Da måtte han vel bli godtatt av Gud og få det evige liv. Men Jesus sa bare til ham at han skulle selge sin rikdom til hjelp for verdens fattige. Det var i Jesu følge han skulle få den sanne rikdom. Da gikk han bedrøvet bort. Han fikk ikke tak i gleden.

Men noen fikk del i gleden

Det var disse som trodde på Jesus. De følte seg ikke så gode som andre mennesker, men da de trodde på det som Jesus sa, opplevde de å få del i gleden.

Og etter at Frelseren ble født den første julenatt, har det alltid vært slik. I alle land og til alle tider har folk som strevde med seg selv, fått del i gleden

da de trodde på det budskapet de hørte om Jesus.

Felles for dem alle var dette at de følte seg ikke gode nok til å omgås Gud. Og denne følelsen var ikke noe overfladisk. Den kom når de forsto hvordan Gud er; fullkommen, hellig, bare kjærlighet og godhet. I sammenligning med det, falt de selv helt igjennom. Det ble om å gjøre å få tilgivelse for sine synder.

Gud leder menneskene

For å komme til sann erkjennelse om seg selv, leder Gud oss mennesker på forskjellig vis. I barnelærdommen (de som måtte lese Pontoppidans forklaring til Luthers katekisme!) står det slik: «Hvilke andre midler bruker Gud for å vekke og kalle mennesker til å søke saligheten? Svar: Han bruker snart lidelser, snart velgjerninger, snart andres eksempel osv., som kan lede mennesket til ettertanke». Her vil jeg spesielt peke på:

Lidelser

Hvorfor lar Gud oss gjennomgå lidelser? Det er jo et omfattende emne, men her skal bare pekes på én ting: Lidelsen setter oss i et bestemt forhold til Gud. I det femte verset i den før sisterte julesangen av Brorson heter det:

*Når hjertet sitter mest beklemt,
se da blir frydens harpe stemt
så den kan bedre klinge.
Og korset selv, når Jesus vil,
må også hjelpe sjelen til
en lovsang ham å bringe.*

Gledelig jul!

Medan båten sokk!

Av Steinar Hunnestad

Dette stykket sto på trykk i julenummeret av L&E 2004.

Som nevnt i artikkelen ble det funnet ei fjøl med innrisset skrift etter forliset. Ved en prekentur til Jøa i Namdalen i 1992 bodde jeg i hjemmet der denne fjøla var oppbevart. Det gjorde inntrykk å se innskriften – nedtegnet i hast før båten gikk under.

Red.

Det er tredjedag jol 1942. Frå Hoddøya i Namsenfjorden legg ein liten motorbåt frå land. Kursen står inn mot Namsos. På sætet i det vesle rorhuset sit Leif Prestvik – ein breiskuldra kraftkar på 26 år. Leif var ein ungdom alle sette høgt. Hans dugleik på sjøen, hans stille og fine ferd, hans ærlege og hjelpsame vesen gjorde at alle vart glade i han.

Ei av systrene står nede ved stranda. Motorduren vert veikare og veikare. Til slutt høyrer ho han ikkje lenger. Den vesle farkosten gleid bort i ein mørk og disig fjord.

Kva ville Leif i Namsos denne mørke kvelden? Vi veit berre at lengten etter å møta andre kristne ungdomar drog han. Og han trong hjelp i si sjelenaud. Dei siste dagane han levde, gjekk han gjennom ein anfektings- og lutringseld.

Ein av dei forkynnarane han kjende best, sekretær Sverre Lindaas, skulle

tala på jolefest for Misjonssambandet i Namsos om kvelden, og Leif gledde seg mykje til å møta han att.

Leif hadde fare fjorden i uvør og storm, vinter som sumar, natt som dag. Om andre heldt seg heime medan uvørret rasa, så visste alle at Leif kom fram. «Han er ein hardhaus, og rasande flink på sjøen», sa dei.

I kveld ligg fjorden blank og still, men disig og mørk. Vørret er surt og kaldt. Isflak frå Tøtdalvågen har rive seg laus og driv innover. Leif set seg godt til rette i rorhuset. Med gløgge sjømannsaugo set han kursen etter lysa som blenkjer langs land.

No gledde han seg. Han ville ut av anfektinga sitt mørke. Det skulle bli gildt å vera i lag med dei truande venene. Han måtte finna ljøs og meir hjelp for den kjempande sjela si på denne reisa!

Men – Leif kom aldri fram. Ingen har sett korkje han eller båten hans etter denne mørke vinterkvelden. Det vart den siste reisa hans. Berre nokre vrakrestar vart funne. Fjorden er for djup og straumtilhøva for vanskelege til å finna den sakna båten.

Jau, det vart funne meir enn vrakrestar etter Leif si siste ferd. I februar, vel ein månad etter, fann Konrad Nygård frå Otterøy setet frå rorhuset i båten hans. Slik gjekk det til at Leif nådde så mange med det klare, trusstyrkjande vitnemålet sitt frå dødstunda i den mørke fjorden. →

I Tørbergvika på Otterøya levde Leif sine første rike barneår. Som eldste guten av fem sysken måtte han tidleg læra seg å hjelpa både mor og dei andre heime. Faren var skippar på eiga skute, og var mykje borte.

Alle som lærte Leif å kjenna i barneåra og seinare, har gode minne om ein snill, hjelpsam og kjenslevar gut.

Tidleg lærte mor borna sine å be og gi til misjonen. Dei hadde alle kvar si misjonsbøsse. Leif var nettopp omvend då han sokk saman med båten sin.

Maleri av Jo Söderholm

Nokre dagar etter at dette hende, kom bror hans til krinskontoet i Namsos med misjonsbøssa hans. Det var 169 kroner på henne.

Då Leif var 13 år, flytte familien til garden Langneset på Hoddøya.

Leif var ikkje gamal guten då han kjøpte seg båt. Sjøen lokka. Snart var han kjend som ein flink fiskar og tru-

verdig og pålitande skysskar i distriktet. Sumarstid låg han ikkje sjeldan åleine heilt ute på Folla og fiska sei. I dei ljose sumarnettene med måkeskrik og rikeleg med seiplask utover grun- nane, då lika han seg.

Men Folla er ikkje alltid i godlag, sjølv sumardagen. Tåka kan liggja mørk og farleg, og nordvestkulingen kan koma og laga stor sjø. Då gjeld det å finna veg mellom lumske fall, grun- nar og brott. Det kunne Leif. Mang ein vinterdag tok han seg fram i storm og uvær, i mørke og snøfokk, i frostrøyk og tåke med drivis i fjorden. Han hadde det ikkje med å snu, sjølv om det såg strengt ut.

På skyssferdene sine møtte Leif mange forkyn- narar. I sin eigen heim og andre stader vart han òg ofte i lag med truande menneske. Guds ånd ver- ka på han. Lenge kjempa han med kallet til frelse. I denne tida søkte han jamt dit det var møte.

Hausten 1942 vart Leif vakt opp for alvor. No lengta han etter fred med Gud som aldri før. Men ingen visste kor hardt han kjempa med seg sjølv. Denne hausten låg han sjuk ei tid. Då var det at Ordet frå Joh 11:25-26 kom med ljøs og fred og løyste han ut: «Då sa Jesus til henne: Eg er oppstoda og livet. Den som trur på meg, skal leva om han so døyr, og kvar den som lever og trur på meg, skal i all æva ikkje døy».

Leif fekk gripa dette herlege Ordet og var lukkeleg nokre dagar. Han fekk tru seg frelst.

Men var ikkje dette alt for stort til å vera sant? Slik tenkte han. Då møtte Gud han med eit nytt ord frå Bibelen: «Min nåde er nok åt deg». Leif fekk kvila i desse sterke orda. Men ingen visste det. Frimotet til å vedgå kva han hadde opplevd svikta. Så kom han inn i ny åndeleg strid og eit svært mørke. Det spørsmålet brann i han dag og natt: Var det mogeleg for han, som var så feig, å verta frelst? Dette fortalde han seinare i fortruleg samtale.

Ikkje lenge før jol 1942 hadde frikyrkje-predikanten, Petter Nærøy, nokre møte på Hoddøy. Då det lei mot slutten av det siste møtet, fekk Nærøy ei sterk minning om at han skulle ha eit møte til. «Det står slik for meg at det er ei sjel her i kveld som har sitt siste kall frå Gud», sa han. Då gav Leif seg til kjenne. Han ville kjennast ved for alle kven han i hjarta trudde på. Men heller ikkje etter dette kom han til klårleik, og fekk ikkje frimod til å vitna. Åndskampen braut framleis i han, dag etter dag. Det var særleg mor som var merksam på dette.

Så kom jola. Saman med nokre andre drog Leif til Tøtdal på jolefest. Men enno rann ikkje ljuset i sjela hans. På Tøtdal fekk han høyra at det skulle vera jolefest i Namsos tredje joledag og at Lindaas skulle tala.

Fjerde joledag hadde han lova å henta nokre ferdafolk i byen. Han ville då nytta høvet til å reisa på festen og vera over i byen til dagen etter. Mor var

lite glad for denne turen. Været var surt, det rak isflak i fjorden og det vart tidleg mørkt vinterstid.

Leif lét venta på seg. Mykje av fjerdedagen gjekk, og heime tok dei til å verta redde for han. Då dei ringde til Namsos, fekk dei vita at han ikkje hadde vore på festen, slik han hadde sagt. Same dagen vart nokre vrakrestar av båten hans funne. Kjentfolk skjøna kva som hadde hendt: Kvasse isflak måtte ha skore båten lekk. I mørkret var han ikkje i tide klår over dei farlege flaka som dreiv med straumen ut fjorden.

Spørsmålet som no brann i hjarta til mor og dei andre heime, var dette: Vart Leif frelst? Slapp han ut av mørkret og tvilen før han sokk? Han som ikkje var komen til klårleik, som hadde så veik ei tru – kunne han gå fortapt?

Mor trygla og bad om svar på dette spørsmålet. Ho bad om vissa. Ho måtte få vita om guten hennar hadde sigra gjennom mørkret, sigra over døden og synda, sigra over tvilen i Frelsarens namn.

Då hende det. Eit ord frå Gud gjorde henne stille og glad: «Og Far din, som ser i det dulde, skal løna deg opp i dagen». – Herren gav henne kvile midt i sorga og saknet.

Vel ein månad etter at at Leif kom bort, kom Konrad Nygård frå Otterøy langs landet med motorbåten sin. Nygård var på heimveg i godværet etter ein skysstur. Ein materialstump låg og dreiv ved ein odde. «Han kan eg ta med heim til å brenne», tenkte Nygård og stogga båten. Men straumen var strid

og førde båten bak odden, så han måtte på land. I ei lita vik fann han meir rakved, som han slengde inn i motor-båten sin.

Etter at Nygård kom seg i veg med køyringa att, vart han merksam på at den eine fjøla var noko onnorleis enn dei andre. Ho likna mykje på sætet i rorhuset til ein småbåt. Sanneleg stod det ikkje noko skrive på henne óg! Nygård treiv etter fjøla og las:

*Båten gått lekk på et isflak.
Jeg går frelst heim til Gud.
Døden er en vinning.
Vi treffes i himmelen.
Vend om, før det er for sent!*

Medan båten sokk, hadde Leif rive laus fjøla i rorhuset og skrive denne siste helsinga til sine. Ja, ei helsing til oss alle.

Nygård la svint kursen om og kørde direkte til Langneset for å bera fram helsinga til Leif sine kjære. Gleda vart stor. Midt i sorga og saknet lyste vona om eit æveleg attersyn og siger. Endeleg fekk dei vissa om at Leifs svake tru var knytt til ein sterk, usvikande Frelsar!

Leif var berga inn i dei herlege himmelsalane. No fekk han halda jolefest heime hjå Jesus, Frelsaren sin!

Mor tok fjøla mellom hendene, lyfta henne opp og takka Gud. –

Ein fin, men noko disig maidag no i vår stod eg i tunet på Langneset og heldt denne fjøla i hendene mine. I mange år hadde eg tenkt at eg måtte sjå henne. Enno er kvar bokstav synleg.

«Handskrifta hans Leif kjenner vi alle att», fortel systera. Orda på denne enkle fjøla vert på nytt eit mektig vitnemål om ein som med ei veik og anfekta tru sigra i døden si mørke stund.

Eg ser det heile for meg: Leif hadde alt køyrt ein halv time. No er båten mellom Brandøya og Gåsøya – omlag halvveges mellom Hoddøya og Namsos. Mellom desse øyane er fjorden mørkare enn elles. Dei løynske isflaka er vanskelege å sjå.

Brått stansar båten med eit brak. Sjøen fossar inn. Leif går kanskje fram og ser på skaden. Han har ingen småbåt med. No ropar han om hjelp. På garden Oftedal på Otterøy høyrer dei ropa, men skjønar ikkje kva det gjeld.

Skaden på båten kan det ikkje gjerast noko med, og isen er for skral til å berga seg på. Motoren stoppar, og straumen tek båten bort frå isflaka. Det finst inga berging.

Leif lyfter augo opp til nådetrona, til sigerherren over synd og død, til Frelsaren åt dei stakkarslege, til han som tok røvaren frå krossdøden like til paradisets ljose land!

Jau, det er berging for Leif óg! No ser han frelsesgrunnen og kviler i Ordet! Som eit ljostreif i den mørke natta renn ljuset i Leif si sjel. I staden for jolefest saman med dei unge i Namsos blir det lovsongsfest heime hjå Gud! Ei uskjøneleg og useieleg gleda fyller sjel og sinn.

Tankane er klåre. «Dei der heime må få vite kvar det vert av meg», tenkjer han. Leif tenner det elektriske ljo-

set i rorhuset. Det er straum på batteria enno. Med raske hender grip han etter sætet, famlar etter den grove blyanten – og skriv.

Du ser det enno – 18 år etter – at det er ein mann med klåre tankar og ro i sinnet som har skrive denne siste helsinga. Det finst ikkje feil i orda. Korkje prikkane over i-ane, punktum eller store bokstavar vantar. Han skjelv ikkje på handa. Men tida er knapp. Båten søkk fort, tome for tome.

Av plasseringa av setninga på fjøla skjønar eg at helsinga er skriven i denne rekkefylgja:

Først har han skrive: «Båten gått lekk på et isflak. Jeg går frelst heim til Gud. Hilsen Leif».

Det var desse to tinga som låg han hardest på hjarta i denne stunda. Men han fekk tid til å skriva meir, og la til: «Døden er en vinning. Vi treffes i himmelen».

«Døden er en vinning», har han skrive på skrå og streka under med to digre strek.

Siste setningen ber merke av annesemd – og det siste ordet er ikkje heilt tydeleg, og bokstavane noko uryddige. Men du ser kva som står heilt nederst: «Vend om, før det er for sent!»

Til oppstoda sin store morgon kviler no Leif Prestvik ute i den dju-

pe fjorden. Når basunane ljomar, skal også havet gi sine døde attende.

Leif sitt mektige vitnemål er verdt å nå ut til mange.

Kanskje ein og annan som ber på redsla for dødens naud og gru, kjem til å lesa dette. Då ropar Leif sitt vitnemål til deg: Døden er ei vinning! Anten eg lever

Maleri av Jo Söderholm

eller eg døyr, så høyrer eg Herren til!

Då får livet si rette meining, ja døden også.

Leif fekk oppleva det som songaren har tolka så herleg:

*Han fører deg frelst over fjorden,
heilt fram til den himmelske strand.
Når døden sin brottsjø du møter,
vil Jesus dra båten i land.*

Må vi få oppleva, både du og eg, at han dreg vår vesle livsbåt trygt i land!

Frå «Ved juletid», 1965

Skiljet i menneskeætta

Av Ragnar Opstad

Korleis gjekk det med Barabbas etter at han vart fri – då Jesus bytte plass med han? Vart han frelst? Det står ikkje noko om det. Barabbas er på ein måte eit bilete – eller eksempel på den universelle forsoninga som vart alle til del gjennom Jesu stedfortredergjerning.

Vil vi fylgja Barabbas vidare, så finn vi han representert gjennom dei to brotsmennene som vart krossfesta saman med Jesus. Desse to representerer ikkje den universelle forsoninga, men illustrerer korleis det kjem til å gå med alle frikjøpte «Barabbasar», dvs. med kvart enkelt menneske.

Som dei to brotsmennene vart krossfesta ein på kvar side av Jesus, slik blir det eit skilje i menneskeætta; det blir to flokkar. Midt i dette skiljet står Jesus – som ein bergknaus som deler elvefaret til høgre og venstre. Slik blir det også på dommedag; ei venstre og ei høgre side.

Sett frå Guds synsstad var det ingen skilnad på dei to brotsmennene. Begge spotta dei Jesus. Men så oppstod det eit skilje. Det skjedde noko med den eine gjennom det han såg og hørde. Dette gav han rom i sitt hjarta. Han fekk sjå seg sjølv som den fortapte syndaren han var – og seier til den andre: «Har du ikkje eingong age for Gud, du som er under same dommen? Og vi med rette, for vi får det vi fortener for det vi har gjort. Men han har ikkje gjort noko gale». Og han sa: «Jesus, kom meg i hug når du kjem i ditt rike». Og kan-

skje låg denne tanken attom: «For då er eg i helvete». Samstundes var det ei bøn om frelse. Han hadde forstått at det var Frelsaren som hang ved sida hans.

Og frå Jesu munn fekk han høyra desse salige orda: «Sanneleg seier eg deg: I dag skal du vera med meg i Paradis!» Det var vel uventa nåde!

Den andre brotsmannen stod imot kallet, endå han hang ved sida av Jesus og hørde dei same orda som den første.

I grunnen er vel nåden alltid meir eller mindre uventa. Det er så imot vår fornuft. Og om vi kan ha det klart i vår forstand, så er det Den Heilage Ande som må få det inn i hjarta – på nytt og på nytt.

Eg hørde for mange år sidan sitert litt frå eit dikt som ein eldre mann hadde skrive og som han visstnok sjølv var godt nøgd med. Det lydde slik: «Fortène nåden er det du må; ja, kan du det, er det flust* å få!» (* flust = rikeleg).

Han er vel ikkje åleine som har tenkt slik? Er ikkje det noko som ligg i oss alle, om vi ikkje akkurat uttrykkjer oss i så klare ordelag? Men vil vi bli *verdige* til Guds nåde, så har vi ikkje bruk for nåde! Det er å vilja bli frelst av lovgjerningar, dvs. at ein må bli slik eller slik for å kunna tru Guds nåde. Det kallar Skrifta å vilja bli frelst av gjerningar eller lovgjerningar. «Men er det av nåde, då er det ikkje lenger av gjerningar. Elles vert nåden ikkje lenger nåde» (Rom 11:6).

Møtekalender

Desember

2.-3.	Askim <i>Martin Fjære</i>
6.-10.	Gyland <i>Rami Seppälä</i>
9.-10.	Årnes <i>Per Bergene Holm</i>
17.	Askim <i>Sighjørn Agnalt</i>
26.	Mosvik <i>Bjørn Kero</i>

Januar

14.	Årnes <i>Rami Seppälä</i>
28.	Mosvik <i>Ingar Gangås</i>

23.-28.	Bangsund <i>Per Bergene Holm</i>
---------	-------------------------------------

Nyttårssamling på Fossnes 29.-1/1

Talere: Per Bergene Holm,
Steinar Malmin, John Peder Samdal
Ledere: Ole Martin Brennsæter,
Leif Børge Larsen, Atle Barkve

For flere opplysninger: nll.no

Påmelding: André Heian
411 01 223 / andre@heian.se
Påmeldingsfrist: 10. des.

I det ligg det ein konkurss over alt mitt eige. Frelse er ikkje å få tak i det du manglar, men å bli fråteken det du har! (jf. Nikodemus).

Så går Guds kall ut til alle menneske. Vi kan få koma som vi er. Den retten har Jesus vunne oss. «Er evangeliet en innbydelse til Jesus, så må kjennetegnet være at man *mottar* innbydelsen og *kommer*. Og er innbydelsen utsendt til halte, blinde, døve, vanføre, fattige, syke, fortapte, ugudelige og syndere, så må det rette kjennetegn være: Å komme til Jesus slik som en i virkeligheten er: Den halte skal komme som halt, den blinde blind, den døve döv, den fortapte fortapt, den ugudelige ugudelig, synderen med sin virkelige synd. At et menneske kommer til Jesus nettopp som det er, kaller vi

omvendelse» (Olav Valen-Sendstad).

«Nåde, ja, nåde for ingen ting får jeg fra Golgata smake!» Dette fordi det for 2000 år sidan kom ein og ordna opp for oss. Du er difor for seint ute med ditt sjølvstrev for å få di sak med Gud i orden. Då Jesus på korset ropa ut: «Det er fullført!» – då var alt det ordna som du og eg hadde bruk for til frelse. Loven var oppfylt, synda sona og gjelda betalt.

Er du fornøgd med det? Det har du iallfall all grunn til å vera! Sjølv har eg ikkje noko anna eller noko meir å lita på. Og eg er viss på at det held.

«Når blodet da virket så kraftig hos Gud at han lot seg evig forsonet, og derfor alene vil ta deg til brud og gi deg den himmelske krone, så la du deg dermed øg nøye!» (Sb 420:2).

Evangeliet gir syndere fred

Av Carl Olof Rosenius

Når troen fødes i et hjerte, er det ikke spørsmål om en er god, men om en er en synder, et menneske som er fortapt, som trenger barmhjertighet. Den som da ikke kjenner noen annen utvei enn å vende seg til Guds barmhjertighet ved korset, han får snart erfare hva det vil si å tro på Jesu sår, som gav oss en evig forløsning.

Ord om ham som «gjør den ugudelige rettferdig» (som er så totalt ubegripelig for alle som er så opptatt med å være «aktive kristne»), blir først så godt for sjelen. Og han takker Gud for at det ikke kommer an på om vi *vil*, eller om vi *løper*, men på Guds barmhjertighet. Da får en se og smake mer enn en kan skildre med ord i hele sitt liv.

Dette evangeliet frelser alle dem som tror på det. For de får sin tro på Jesus, tilregnet som rettferdighet. Den som får nåde og syndenes forlatelse, som blir gitt troen på Jesu død, han er fra samme øyeblikk et frelst menneske, og kan gå fram i livet med glede.

Om en tidligere aldri har grått over noe som helst, så smelter Jesu blod hjertet, så den villeste og råeste synder nå flommer over av tårer. Nå gråter hjertet av glede. Ja, en har sett hvordan noen, når Jesus har tilgitt dem så mye, er blitt «syke av kjærlighet». Det har gått med dem som synderinnen som ikke kunne la være å væte Jesu føtter med sine tårer. Hjertet deres er kom-

met i brann, tent av Jesu hellige ild. Frelseren er alt for et slikt nådens barn. Det finner intet bedre sted å hvile enn ved Jesu føtter, og de roser seg bare av Jesu blod.

Det er dette som er å være frelst. Nå har vi fått en glede som ingen kan ta fra oss. Fordi vi vet vi har en frelser! Fordi «jeg vet hvem jeg tror på». Fordi vi kjenner vår Herre og Gud på sårene i hans hender, føtter og i hans side.

Dette er sannheter Bibelen er full av. Sannheter som er erfart av millioner av mennesker, hvor mange alt står for tronen, og i salig henrykkelse lovpriser de sårene som er minnesmerker på hans kjærlighet. Mens mange ennå er her på jorden og gleder seg i Gud, sin Frelser.

Og dette er noe enhver kan få erfare, hvis de for alvor vil bli frelst. De som i sine hjerter har smakt og erfart hva som er gitt dem ved Guds lams død, de er fra samme øyeblikk blitt nye mennesker. De har straks begynt å synge om sin frelse, straks forstått det språket som før var så tåkete for dem, hvor de aldri kunne finne noen sammenheng. Husk bare på Tomas, Paulus og andre. Og Jesu blod har jo i denne stund fremdeles akkurat samme virkning!

Jesu nåde gjør oss rettferdige, Lammets sår er vårt eneste fristed, og til dem er det vi flyr for å bli reddet. Det

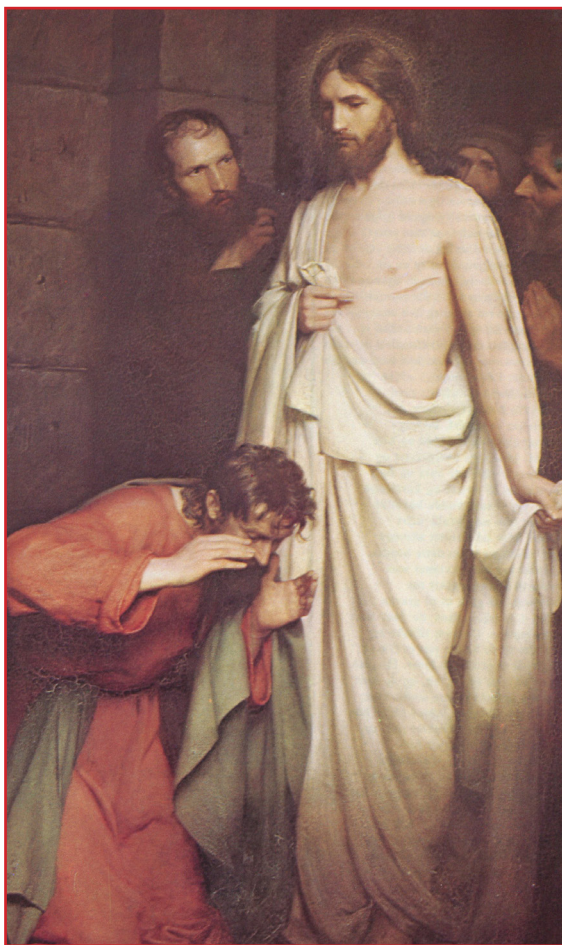
Jesus har gjort er porten for oss til himmelen. Vi behøver ikke noe som helst mer enn dette for å bli frelst.

Om en engel fra himmelen bruker all sin veltalenhet for å påvirke oss til å legge noe som helst til dette, som kunne frelse oss, så skal vi svare ham: Hold du deg bare til din tjeneste! Og vil han vise oss en annen vei til Livet, da er han forbannet. Jesus tar imot syndere. Og lykkelige er vi hvis vi tror dette. Da lever vi av hans nåde, og blir dag for dag mer og mer overbevist om vår frelse.

Kjære venner! Nå kommer det, for hver enkelt av dere, an på om dere tror dette.

Er det så ennå noen av dere som tenker: «Sannheten er at jeg er et ugudelig menneske. Jeg er ennå bare en syndens trell, og Frelseren kjenner jeg ennå ikke. Jeg kan ikke tenke på min siste stund uten å frykte. Hvem vet hvor snart det er min time, og hvordan skal det da gå med meg når jeg skal tre fram for ham som gav sitt liv for meg, men som jeg ikke kjenner?»

Er det noen som har uro og angst over dette, så les flittig evangeliet for ugudelige. Kast deg med din synds byrde ned for Gud ved korset, og rop: «Forbarm deg over meg, o Jesus!» Så

Carl Bloch (1834-90): Tvileren Tomas får se naglemerkene og såret i Jesu side

skal også disse sannheter vi har tatt fram her, føre deg til fred. Og når din siste time kommer, skal du med fryd gå hjem til Gud. Amen.

*«Veiledning til fred»,
www.arven.net*

Det sjuende bud

Av Martin Luther

«Du skal ikke stjele.»

2Mos 20:15

Nest etter din egen person og din ektefelle er timelig gods det nærmeste. Det vil Gud også ha beskyttet, og han befaler derfor at ingen må tilvende seg noe av det nesten har. Å stjele betyr nemlig ikke noe annet enn å tilvende seg en annens gods uten rett. Dette innbefatter da også allslags fordel som en på nestens bekostning kan ha i handel. Denne lasten er nå utbredt overalt, men den blir så lite akttet på og lagt merke til at det går over alle grenser. Hvis en skulle henge opp i galgen alle dem som er tyver, men ikke vil kalles det, så skulle verden snart bli tom, og det skulle bli mangel både på bødler og galger. For det er som sagt ikke bare det å tømme nestens kister og lommer, som er tyveri. Nei, man stjeler også når man går nestens eiendom for nær på torget, i butikken, vin- og ølkjellere, verksteder, kort sagt, overalt hvor det foregår handel ogandel og man gir eller tar imot penger for varer eller arbeid.

For å gjøre dette klart for den alminnelige mann, så han kan se hvor fromme vi er, skal vi nevne noen eksempler: La oss tenke oss at en tjener eller tjenestepike ikke er samvittighetsfull i huset, men i stedet gjør skade eller lar det skje noen skade som hun kunne ha forhindret. Eller kanskje hun

vanskjøtter eller forsømmer herskapets eiendeler av dovenskap, likegyldighet eller ondskap, for å trosse og ergre den herren og fru en hun er ansatt hos. Her taler jeg nemlig ikke om det som skjer ved uhell, uten overlegg. Men der hvor slikt skjer av vond vilje, der kan du i årets løp frata herskapet ditt mange kroner. Hvis det var en annen som hadde tatt fra noen en slik sum, hadde han måttet ende sitt liv i galgen. Men du tør ennå være overmodig og pukke på at du ikke har stjålet, og ingen tør heller kalle deg en tyv.

Det samme er tilfellet med slike håndverkere og arbeidere som bare følger sitt eget trossige hode og ikke vet hvordan de skal få flådd folk nok, og likevel er dovne og gjør dårlig arbeid. Disse er mye verre enn de som egentlig kalles tyver, for dem kan en få satt bak lås og lukke. Hvis en får grepet dem, kan en behandle dem slik at de ikke gjør noe sånt mer. Men disse kan ingen få passet seg for. Det er heller ikke noen som tør vise en sur mine mot dem eller beskyldte dem for noe tyveri. Da ville en ti ganger heller finne seg i å tape noen penger. For de som er de første til å bedra meg her, det er naboene mine, de gode vennene mine, tjenerne mine, de som jeg venter meg bare godt av.

Slikt tyveri som dette er også i full gang på torget og i annen handel. Der bedrar den ene offentlig den andre

med falske varer, falskt mål, vekt eller mynt. Der snyter han sine kunder med behendige og fine knep og smarte triks. Der lokker han dem til å kjøpe, og besværer, flår og plager dem av hjertens lyst. Ja, hvem kan greie å finne ut eller regne opp alt sânt? Sant tyveri er, kort sagt, det mest alminnelige håndverk, og slike tyver utgjør det største laug på jorden. Og hvis vi betrakter verden – gjennom alle stender – så er den ikke noe annet enn en uhyre og vid stall, full av store tyver.

Ja, en skulle vel tie stille om de små, enkelte tyver, hvis en skulle angripe de store, mektige erketyver, som herrer og fyrster gjør selskap med. De plyndrer daglig ikke en by eller to, men hele landet. Ja, hva skulle det bli av overhodet og den øverste beskytter for alle tyver, nemlig den hellige stol i Rom med hele sitt følge, som har tilvendt seg hele verdens gods ved tyveri, og sitter med det den dag i dag?

I verden foregår det slik at den som kan stjele og røve offentlig, han går fri og blir ikke straffet, men han vil tvert imot bli æret. Imens må de små, hemmelige tyvene som engang har forgrepet seg, bære skammen og straffen, for at de store kan beholde sitt gode navn og rykte. Men de skal vite at nettopp de er de største tyvene for Gud, og han vil også straffe dem etter fortjeneste.

Dette budet er altså meget omfangsrikt, som vi nå har sett. Det er derfor nødvendig at det blir ettertrykkelig framholdt og forklart for den store massen, så en ikke lar dem gå så frie

og sikre. Det er nødvendig at en alltid stiller Guds vrede for øynene på dem og innprenter den. Og dette må vi preke – ikke for de kristne – men aller mest for skurker og bedragere, skjønt det vel var rimelig at dommeren, fangevokteren eller boddelen skulle preke for slike. Derfor må enhver vite at han – under trussel om Guds unåde – ikke bare må la være å skade sin neste, ta fra ham noen fordel eller vise falskhet eller ondskap i handel og vandel. Nei, han må også i troskap bevare hans gods og fremme og vareta hans nytte, især hvis han får lønn og kost for det.

Den som nå er gjenstridig og forakter dette, han kan vel gå fri og slippe unna øvrigheten. Men Guds vrede og straff vil han sannelig ikke unngå. Og selv om han fortsetter i tross og overmot en lang tid, så vil han til slutt bli en landstryker og tigger, og plager og ulykke vil komme over ham. Og han som skulle ta vare på sin herres og frues gods, går isteden bort og fyller sin hals og buk, tar sin lønn som en tyv, og lar seg attpåtil ære som en gods-eier. Og i tillegg til det, er det mange som også setter seg opp mot sine herrer og fruer og bare med nød og neppe viser såpass kjærlighet og tjenestevillighet mot dem at de prøver å hindre skade.

Men legg merke til hva du vinner med det! Når Gud engang hjelper deg til å bli din egen herre og få hus og hjem, så vil det bli din egen ulykke. Da kommer alt sammen igjen og blir gjengjeldt mot deg, slik at der hvor du

har tatt eller gjort skade for en krone, der må du ut med tretti.

På samme måte skal det gå med håndverkere og dagarbeidere. Av dem må vi høre og døye en utålelig frekkhet. De oppfører seg som om de var herrer over andres eiendom, og enhver må pent gi dem så mye som de forlanger. Men la dem bare flå så lenge de kan! Gud vil imidlertid ikke glemme sitt bud. Han vil nok lønne dem etter fortjeneste, og henge dem – ikke i en grønn grein, men i en tørr galge. De vil aldri bli lykkelige eller oppnå noe godt i sin livstid.

Hvis det hadde vært et velordnet styre i landet, så kunne en snart holde styr på og få bukt med slik frekkhet. I det gamle Rom tok man straks slike ved vingebenet, til et advarende eksempel for andre.

Den samme lykken skal møte alle dem som gjør det åpne, frie torget til et ordentlig røverreir, hvor de daglig bedrar de fattige og lager ny plage og dyrtid. Enhver bruker torget etter eget forgodtbefinnende, og pukker på at han har full rett til å selge varene sine så dyrt han vil – uten at noen skulle blande seg opp i det. Men vi vil rolig se på dem og la dem flå, bedra og ta overpriser, mens vi stoler på Gud. Når de i lang tid har flådd og skrapet sammen, vil han uttale den velsignelse over dette at kornet skal ødelegges for dem i laden, ølet i kjelleren, husdyrene i fjøset og stallen. Ja, hvis de bedrar eller snyter noen for en krone, så skal det bevirke at hele formuen blir fortært av rust, så de aldri får noen glede av den.

Corbert Gauthier: Jesu fødsel

Vi er jo daglig vitne til at slikt går i oppfyllelse. Vi ser at det ikke er noen lykke med gods som er stjålet eller tilvendt på uærlig måte. Hvor mange av dem er det ikke som skraper sammen både dag og natt, men ikke blir en øre rikere? Og selv om de får samlet sammen en del, så får de så mange plager og ulykker at de ikke kan nyte det med glede eller la barna sine arve det. Men siden ingen bryr seg om dette, men fortsetter som om det ikke kom oss ved, så må Gud hjemsøke oss på annen måte og lære oss hva som er rett og riktig. Det gjør han på den måten at han velter på oss den ene skattebyrden etter den andre eller ber en flokk soldater til gjester hos oss. På en time har de tømt både kister og punger, og

Kom, la oss tilbe!

Juleandakt av Ludvig Hope

«I dag er det født dere en frelser, som er Messias, Herren.»

Luk 2:11

Som slagene fra juleklokkene høres over dal og strand hver jul, så lyder ordet fra slekt til slekt om Frelseren som ble født. Vi trenger en frelser, vi er i nød. Satan, synden og døden fant oss og slo oss til jorden. Ingen kan lenger reise seg ved egen makt. «Vår nød er stor, i dødens natt vi bor».

Men han som måtte låse porten for oss til livsens land, han lovet å finne en utvei til å åpne den igjen. Det er uråd for oss å forstå det, men Bibelen forteller at allerede før verden var grunnlagt, hadde Gud ordnet med hjelpen. Og da tiden var der, kom

han selv til jord og ble vår frelser. Han som alle ting er skapt ved, han ligger i stall og på strå, for å gjøre oss rike ved sin fattigdom. Nå regner ikke Gud med oss lenger, nå regner han med ham som sa: «krev av meg». Han er gått inn i vår ætt, som menneske blant mennesker, som den andre Adam, så han kan ta bort det onde den første ga oss i arv.

I gleden over det som nå times oss mennesker, synger engler og himmelske herskarer lovsangstener opp til Gud og frelsens bud ned til jord. Kom da og syng med, alle som har hjerte, munn og mæle, og la oss tilbe ham som kom og ville frelse oss fortapte!

*Fra andaktsboken «Et ord i dag»,
Lunde forlag*

de gir seg ikke så lenge det er ett øre igjen. I tillegg viser de sin takknemlighet ved å herje hus og gård og skjende og myrde kone og barn.

For å si det kort: Hvis du stjeler meget, så vær helt sikker på at det skal bli stjålet enda mer fra deg. Og den som røver og tilvender seg noen vinning, han skal pent få tåle at en annen driver det samme spillet med ham. Siden da enhver røver og stjeler fra den andre, så skal du vite at Gud er en mester i den kunsten å straffe den ene tyven med den andre. Hvordan skulle en el-

lers kunne skaffe galger og rep nok?

Den som nå vil la seg si, han skal vite at det er Guds bud, og at det er Guds vilje at de ikke skal holdes for spøk. For selv om du forakter, bedrar, bestjeler og utplyndrer oss, så vil vi sikkert likevel kunne greie oss, og vi kan også tåle ditt overmote. Vi vil finne oss i det, og etter Fadervår forlate og tilgi. Vi vet nemlig at de fromme i alle tilfelle får nok, og at du skader deg selv mer enn andre.

Men ta deg i vare når det kommer fattigfolk, som må leve fra hånd til

mun, slik som mange må gjøre nå. Hvis du oppfører deg akkurat som om alle måtte leve av din nåde, og flår og utpiner dem til siste øre, så går de fra deg elendige og bekymret. Dem som du skulle gi og dele med, avviser du i ukjærlighet og overmot. Disse fattige har imidlertid ingen de kan klage til, og derfor skriker og roper de mot himmelen. Derfor må du ta deg i vare, sier jeg enda en gang, som for djevelen selv. Slike sukk og rop er nemlig ikke å spøke med. De har en vekt som vil bli for tung både for deg og for hele verden. For de vil nå opp til ham som tar seg av de stakkars bedrøvede hjerter og hevner det vonde som blir gjort mot dem. Men hvis du forakter og trosser dette, da får du selv se hvem du får på halsen. Hvis det viser seg at du har hell og lykke med deg, så kan du skjelle ut Gud og meg for verdens største løgnere.

Vi har formant, advart og avverget nok. Den som ikke vil bry seg om det eller tro det, ham lar vi gå, inntil han selv får erfare det. Likevel må en gjøre dette forståelig for ungdommen, så den kan passe seg og ikke følge etter den gamle, ustyrlige massen. En må få ungdommen til å ha Guds bud for øye, så Guds vrede og straff ikke skal komme over dem også. Vi har ikke plikt til annet enn å si fra og refse med Guds ord. Men å holde styr på slik offentlig ondskap, det skal fyrstene og øvrigheten gjøre. Den skal ha både øye og hjerte for å skaffe og opprettholde orden i allslags handel og kjøp, så fattigfolk ikke skal plages og trykkes, og

den selv ikke gjøre seg delaktig i fremmede synder.

Dette får være nok sagt om hva det er å stjele. En må ikke avgrense meningen med dette budet, men la det gjelde hele forholdet til vår neste. Vi vil gjøre her som vi gjorde med de foregående bud, og sammenfatte det hele i noen få ord: I det sjuende bud blir det for det første forbudt å gjøre skade og urett mot nesten ved å forkorte, forminske og unndra gods og eiendom – hvilken måte det enn skjer på. Heller ikke skal en tillate eller gi anledning til slikt, men tvert imot avverge og hindre det. På den annen side blir det befalt å fremme og sørge for nestens beste, og hjelpe, låne og dele med både venner og fiender som er i nød.

Den som nå søker og ønsker å gjøre gode gjerninger, han vil her finne nok av gjerninger som er kjære og behagelige for Gud. De er også benådet og overøst med den herlige velsignelsen at vi skal få igjen i rikt monn det som vi gjør til nytte og gagn for vår neste. Det samme lærer også kong Salomo i Ord 19:17: «Den som forbarmer seg over den fattige, låner til Herren, og Herren skal gjengjelde ham hans velgjerning». Der har du en rik Herre, som du kan stole sikkert på, han skal ikke la deg mangle eller savne noe. Således kan du med glad samvittighet nyte hundre ganger mer enn du kan skrape sammen ved utroskap og urett. Men den som ikke bryr seg om denne velsignelsen, han skal finne nok av vrede og ulykke.

Den store katekisme

Den hjelpeløses frelser

Av Asbjørn Fossli

«Han skal vende seg til de hjelpeløses bønn, han vil ikke forakte deres bønn.»

Sal 102:18

Denne salmen er en «bønn av en elendig, når han tæres av lengsel og utøser sin sorg for Herrens åsyn» (vers 1). Han er i stor nød.

Derfor ber han til ham som ikke forakter de hjelpeløses bønn (vers 18), men som løser dødens barn (vers 21). En slik frelser er det du og jeg trenger, og en slik frelser er det vi har i Jesus.

Men hva vil det egentlig si å være hjelpeløs? Hva betyr det at en er fanget og er et dødens barn? Og hvordan er den hjelpeløses bønn?

Apostlenes gjerninger (kapittel 16) gir oss svaret på disse spørsmålene. I versene 9-10 står det: «Om natten hadde Paulus et syn: Han så en makedonier som stod der og bønnfalt ham og sa: Kom over til Makedonia og hjelp oss! Da han hadde sett synet, prøvde vi straks å komme over til Makedonia. For vi skjønte at Gud hadde kalt oss til å forkynne evangeliet for dem».

Makedonerne var så hjelpeløse at Herren selv måtte drive arbeiderne ut til dem uten at de ba ham om det. Asbjørn Aavik skriver så betegnende i boka «De venter»: *«Hedningenes nød er dette at han ingen nød kjenner. At han ikke roper, er nettopp ropet».*

Akkurat dette er også vår nød. Vi ber ikke av oss selv. Jesus sier i Johannes-

evangeliet (6:44): «Ingen kan komme til meg uten at Faderen som har sendt meg, drar ham». Derfor står det også i Romerbrevet (3:11): «Det er ikke én som er forstandig, det er ikke én som søker Gud».

Et slikt syndeforderv har du og jeg. Kanskje du har lagt merke til det? Hva er det du helst vil starte dagen med? Er det Guds ord eller er det avisa? Hva er det som er viktigst for oss, er det vår frelsers uforgjengelige ord eller er det siste nytt om denne verdens ting? Og hvordan er det når vi er på møte? Er vi der for å høre Guds ord, eller venter vi på at taleren skal bli ferdig? Og det vi hører; Er det til oss eller til sidemannen?

Kanskje er det sånn med deg også, at du ikke er så from som fasaden skulle tilsi? Du er preget av denne verdens ånd, og må be med salmisten: «Vend mine øyne bort fra å se etter tomhet! Hold meg i live på din vei!» (Sal 119:37). For vi har lyst til tomhet. Vi dras mot det som tilhører denne verden, og som snart skal forgå. Og får vi vårt liv der, skjer det som det står i det femte verset: «Mitt hjerte er som solsvidd og visnet gress, for jeg har glemt å ete mitt brød».

Dersom vi ikke tar til oss av Jesus – Guds ord – ebber livet ut. Vel kan vi snakke om Jesus og synge om ham, men det er ikke der vi har vårt liv. Vi lever i søvnens og likegyldighetens

tid. Det sås tvil om Bibelen virkelig er Guds ord, og om han virkelig mener det han har sagt. Dette er dødens vei.

Denne verden og denne tiden er det vi lever i. Og i tillegg kjenner vi på hvordan det stormer inni oss, og hvordan vi rives og slites i alle mulige

om dette i Sal 40:2-4: «Jeg ventet, ja ventet på Herren. Da bøyde han seg til meg og hørte mitt rop. Han drog meg opp av fordervelsens grav, av den dype gjørmene». Jesus bøyde seg ned til David i hans hjelpeløshet. Det gjorde Jesus ved å bli «født av en kvinne, født under loven, for at han skulle kjøpe

*Dersom vi ikke tar til oss av Jesus – Guds Ord – ebber livet ut.
Adolph Tidemann (1814 -76): Husandakt*

retninger. Vi har et kjød som både er egenrettferdig og ugudelig på en gang. Det er, som Per Nordsletten beskriver det: «Ifra hode til fot, hjertets innerste rot, kun en eneste masse av synd».

Da er det godt å lese i Sal 102:18: «Han skal vende seg til de hjelpeløses bønn, han vil ikke forakte deres bønn». Hvordan vender han seg til de hjelpeløses bønn? David vitner

dem fri som var under loven, så vi skulle få barnekår» (Gal 4:4-5).

Hvem er det som må kjøpes fri? Jo, det må den som har satt seg i gjeld og ikke kan betale selv. Derfor ble Jesus født under loven, for å oppfylle den i ditt og mitt sted. Men han måtte også ta den straff for synden som loven krevde. Og det gjorde han uten å protestere. Tenk det: Han som fra evighet

er fullkommen ren, hellig og god, dør den ugudeliges og egenrettferdiges død.

På korset døde Jesus for alt som stenger deg ute fra himmelen. Derfor kan han også ta seg av den hjelpeløse.

Når du må bekjenne hvor dårlig det går for deg å være en kristen, er det ingen overraskelse for din frelser. Det beskrives i Johannesevangeliet (2:23-25): «Mens han nå var i Jerusalem i påsken, på høytiden, trodde mange på hans navn da de så de tegn han gjorde. Men Jesus selv betrodde seg ikke til dem, fordi han kjente alle, og fordi han ikke trengte til at noen skulle vitne om et menneske. *For selv visste han hva som bodde i mennesket*».

Da Jesus gikk opp til Golgata, var han klar over hva han gikk til. Han kjente til hvilken avgrunn av synd han skulle sone – og han visste hva som var straffen for den. Men det kunne ikke stoppe ham. For det er sant som Hans Adolph Brorson sier: «Din kjærlighet har bundet deg å få meg løst igjen».

«For han vet hvordan vi er skapt, han kommer i hu at vi er støv» (Sal 103:14). Jesus vet hvem vi er og hva vi er, at vi er hjelpeløst avhengig av ham på alle måter.

Hvorfor var Jesus villig til å gå i døden for slike som oss? Fordi han elsker oss, og det gjør han på grunn av hans vesen. Han elsker fordi han er god.

Det er ham vi skal komme til i vår nød og med vår nød, «han som elsker oss og løste oss fra syndene med sitt blod» (Åp 1:5). Han er vår stedfortred-

er og bærer merkene i sine hender og i sin side.

I en andakt for den 21. januar, henviser Hans Erik Nissen til hva Ordet sier om å være løst fra sine synder, og han skriver: «Du er løst fra de syndene som du ikke selv kan frigjøre deg fra. Du har seiret over de syndene du lider under. Du er nemlig løst fra dem ved Jesu blod. Dette evangelium kan din synd eller dine erfaringer ikke rukke ved. Du er ikke løst fra synden i samme grad som du erfarer den. Du er løst så langt Jesu blod rekker. Og Lammets blod når hver eneste synd i ditt liv. Du kunne ikke løse deg selv ved noen viljebeslutning. Men Jesu blod løste deg».

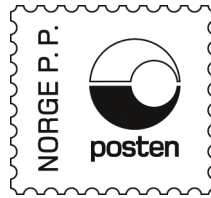
Vår fornuft taler annerledes, for vi er loviske av natur. Vi har lett for å gjøre evangeliet avhengig av hvordan vi føler at det går med oss, i stedet for å hvile i at Jesus har løst oss på grunn av hans fullbrakte verk i vårt sted.

Det er én ting til som lett volder oss bry, og det er innvendingen: – Men jeg har så liten og svak tro, ja tror jeg i det hele tatt? Jeg ser så lite av min synd. Jeg vet at jeg er en synder, men når jeg skal be kveldsbønn, er alt det jeg skal bekjenne som blåst bort.

Da er det godt å minnes at Jesus ikke forakter den hjelpeløses bønn. Han kom for å søke og frelse det som var forapt. Han kom for dem som trengte ham. Og slik er han også i dag.

L&E

Returadresse:
Lov og Evangelium
Elvedalsveien 175
3158 Andebu

Vennligst gi ekspedisjonen beskjed i god tid ved adresseforandring!

Juleklokker

Av Olav Nergård

Hør klokkeklangen
fra kirketårnet:
– et minne inn i de tusen hjem,
om englesangen,
om Guds enbårne,
om ham som fødtes i Betlehem.

Hør klokken ringer:
Det er som toner
med ord fra Jesus – et nådens kall.
Hør, klokken bringer
fra din forsoner
et bud om frelse fra synd og fall.

Så hør det synder,
hør klokkeklangen,
hør julens gamle og glade bud,
som Gud forkynner.
Hør englesangen,
og kom tilbake til nådens Gud.

I stille timer
du kjenner kallet,
du møter Frelserens åpne favn.
Og klokken kimer
med bud til alle.
Så kom i dag – kom i Jesu navn!

*Diktsamlingen «I Herrens hånd»,
Stiftelsen «På Bibelens grunn»,
1996*

Fødselskirken i Betlehem